

# JAFNRÉTTISÁÆTLUN VARMÁRRSKÓLA 2018-2021

Samkvæmt 18. gr. laga nr. 10/2008 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla skulu fyrirtæki og stofnanir þar sem starfa 25 starfsmenn eða fleiri að jafnaði á ársgrundvelli setja sér jafnréttisáætlun eða samþætta jafnréttissjónarmið í starfsmannastefnu sína. Markmið laganna er að koma á og viðhalda jafnrétti og jöfnum tækifærum kvenna og karla og jafna þannig stöðu kynjanna á öllum sviðum samfélagsins. Allir einstaklingar skulu eiga jafna möguleika á að njóta eigin atorku og þroska hæfileika sína óháð kyni. Lög um grunnskóla nr. 91/2008 kveða á um að markmið náms og kennslu og starfshættir grunnskóla skuli vera þannig að komið sé í veg fyrir mismunun vegna uppruna, kyns, kynhneigðar, búsetu, stéttar, trúarbragða, heilsufars, fötlunar eða stöðu að öðru leyti.

Í aðalnámskrá grunnskóla segir að markmið jafnréttismenntunar sé að skapa tækifæri fyrir alla til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sína og lifa ábyrgu lífi í frjálsum samfélagi í anda skilnings, friðar, umburðarlyndis, víðsýnis og jafnréttis. Í skólastarfi skuli allir taka virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis.

Í jafnréttisstefnu Mosfellsbæjar er gert ráð fyrir að fræðsla um jafnréttismál skuli veitt á öllum skólastigum. Starfsfólk á öllum skólastigum skuli fá viðeigandi fræðslu og þjálfun til að búa nemendur af báðum kynjum undir þátttöku í jafnréttis- og lýðræðisþjóðfélagi. Kynjasjónarmiða skuli gætt við skipulag náms og framsetningu kennsluefnis. Þess skuli gætt á öllum skólastigum að allir foreldrar óháð kyni, þjóðfélagsstöðu, þjóðerni, litarhætti, móðurmáli og forræði barna hafi jafnan aðgang að upplýsingum (Jafnréttisstefna Mosfellsbæjar 2014-2018).

Jafnréttisáætlun Varmárrskóla byggir á ákvæðum ofangreindra laga, aðalnámskrá grunnskóla og fylgir jafnréttisstefnu Mosfellsbæjar. Einnig er tekið mið af stjórnarskrá Íslands þar sem varinn er réttur kvenna og karla og enn fremur ýmsum mannréttindasáttmálum sem Ísland hefur undirritað. Áætlunin nær til allra þátta skólastarfsins, þ.e. náms, kennslu, námsframboðs, námsefnis, starfsmannahalds, ráðninga, endurmenntunar, aðbúnaðar, samskipta og samstarfs heimilis og skóla.

### Áætlunin nær annars vegar yfir jafnrétti kynjanna meðal starfsfólks og hins vegar meðal nemenda.

Markmið jafnréttisáætlunar Varmárskóla eru meðal annars þau, að stuðla að því að allir eigi jafnan rétt, beri jafnar skyldur og að einstaklingum sé ekki mismunað.

- Starfsmönnum og nemendum Varmárskóla skal því ekki mismunað vegna kyns, kynhneigðar, búsetu, stéttar, trúarbragða, heilsufars, fötlunar eða stöðu að öðru leyti.
- Með jafnréttisáætluninni lýsir Varmárskóli vilja sínum til þess að jafna hlut ólíkra einstaklinga sem og vilja sínum til þess að bregðast við þeim aðstæðum sem benda til misréttis.
- Samkvæmt Jafnréttisstefnu Mosfellsbæjar er framkvæmd jafnréttisstefnu hluti af árlegum starfsáætlunum bæjarins þar sem svið og stofnanir setja sér mælanleg markmið og raunhæfar leiðir í jafnréttismálum (Jafnréttisstefna Mosfellsbæjar 2014-2018). Jafnréttisáætlun Varmárskóla verður endurskoðuð samhliða árlegri starfsáætlun skólans og ný áætlun mun líta dagsins ljós að hausti 2021.
- Varmárskóli mun jafnframt hafa jafnréttisstefnu Mosfellsbæjar til hliðsjónar, sem gerir ráð fyrir að unnið sé markvisst að því að auka jafnréttisvitund starfsfólks.
- Þá mun jafnréttisáætlunin verða kynnt árlega og vera aðgengileg á heimasíðu skólans.
- Skólastjórar bera ábyrgð á jafnréttisáætlun skólans og sjá um að kosið sé í jafnréttisnefnd.

### Framkvæmdaáætlun - Almennt

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímasetning
Að framfylgja jafnréttisáætlun skólans.	Skipa jafnréttisnefnd fyrir skólaárið 2018-2019.	Skólastjórar	Október 2018
Jafnréttisáætlunin verði kynnt og sé aðgengileg á heimasíðu skólans.	Jafnréttisnefnd falið að kynna áætlunina fyrir starfsfólki, nemendum og foreldrum.	Skólastjórar	Október 2018
Áætlunin verður endurskoðuð og ný áætlun mun taka gildi að hausti 2021.	Jafnréttisnefnd endurskoðar áætlunina samhliða endurskoðun starfsáætlunar skólans.	Skólastjórar	Apríl 2019

## Starfsmenn Varmárskóla

Leitast skal við að starfsmenn skólans verði meðvitaðir um jafnrétti og hvað það felur í sér.

- Kynferði skal aldrei ráða launa- eða starfskjörum starfsmanna Varmárskóla. Starfsmenn skulu eiga sem jafnastan aðgang að því sem talið er til hlunninda.
- Starf sem laust er til umsóknar skal standa opið jafnt konum og körlum. Varmárskóli vill jafna hlut kvenna og karla í starfsliði skólans og mun hvetja þá er teljast tilheyra minnihlutahópum meðal starfsliðs að sækja um þær stöður sem auglýstar eru lausar við skólann.
- Konur og karlar skulu njóta sömu möguleika til endurmenntunar, símenntunar og starfsþjálfunar og til að sækja námskeið sem haldin eru.
- Ráðstafanir verða gerðar til að gera konum og körlum kleift að samræma starfsskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu.
- Aðgengi til vinnu og öll vinnuaðstaða starfsmanna skal vera á jafnréttisgrundvelli.
- Námskeið verða, sem hluti af símenntunaráætlun skólans, í boði fyrir alla starfsmenn. Þar verða, meðal annars, fengnir fagmenn til þess að leiðbeina kennurum og starfsfólki Varmárskóla hvernig kynna megi og fræða nemendur skólans um jafnréttisáætlunina og almennt um jafnréttismál.
- Reglulega munu skólastjórnendur láta fara fram athugun á stöðu jafnréttismála innan skólans sem gætu t.d. verið í formi formlegra spurningakannana, viðtala eða með öðrum viðurkenndum aðferðum.
- Kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni skal ekki liðin í Varmárskóla í neinu formi. Með því er t. a. m. átt við myndir, orðfæri, samskipti eða gamansemi sem vísa til kynferðis eða kynhneigðar og eru á einhvern hátt niðurlægjandi fyrir annað eða bæði kynin. Ágreiningsmál hvað þetta varðar geta komið upp og er þá skólastjórnenda og/eða skólaskrifstofu? að taka slík mál til meðferðar.

Starfsmaður skólans sem uppvís verður að kynbundnu ofbeldi, kynbundinni áreitni eða kynferðislegri áreitni gegn nemendum skólans skal umsvifalaust vikið úr starfi og málinu vísað til barnaverndarnefndar.

## Framkvæmdaáætlun - Starfsmenn

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Að gæta að jafnræði í launa- og starfskjörum.	Gæta þess að konur og karlar fái sömu laun og njóti sömu kjara fyrir sambærileg og jafnverðmæt störf. Leiðréttu mun ef óútskýranlegur mismunur kemur fram í launakönnun í maí ár hvert.  Í starfsauglýsingum verði bæði konur og karlar hvattir til að sækja um.	Skólaskrifstofa  Launaskrifstofa  Skólastjórar	Stöðumat í maí ár hvert og oftast ef þurfa þykir
Að konur og karlar njóti sömu möguleika til endurmenntunar og starfsþjálfunar.  Að námstilboð fyrir starfsfólk skólans verði sem fjölbreyttast.	Haft að leiðarljósi við gerð símenntunar-áætlunar skólans. Niðurstöður starfsmannakannana og starfsmannasamtala verða hafðar til til hliðsjónar við gerð símenntunaráætlunar.	Skólastjórar  Jafnréttisnefnd	Maí 2019
Að endurskoða stöðu jafnréttismála innan skólans.	Haft að leiðarljósi í starfsmannakönnunum á vegum bæjarins og með ákveðnum spurningum í starfsmannaviðtölum.	Skólaskrifstofa  Skólastjórar	Nóvember 2018  Mars 2019
Að kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni sé ekki liðin á vinnustaðnum.	Fræðsla um einelti, kynbundið ofbeldi, kynbundna áreitni og kynferðislega áreitni fyrir starfsfólk ásamt kynningu á vinnureglum um hvernig skuli bregðast við ef slíkt kemur upp.	Skólastjórar  Jafnréttisnefnd	Janúar 2019



<p>Að stuðla að samræmingu fjölskyldu- og atvinnulífs.</p>	<p>Að sveitarfélagið og skólinn stuðli að fjölskylduvænni vinnumenningu og samfélagi með virkum jafnréttisáætlunum.</p> <p>Heimasíðan <a href="http://www.hidgullnajafnvaegi.is">http://www.hidgullnajafnvaegi.is</a> verði kynnt fyrir starfsfólki. En þar er meðal annars að finna bæklinga með góðum ráðum fyrir stjórnendur og starfsfólk. Nýta starfsmannaviðtöl til að ræða samþættingu fjölskyldu- og atvinnulífs.</p>	<p>Skólaskrifstofa</p> <p>Skólastjórar</p> <p>Jafnréttisnefnd</p>	<p>Nóvember 2018</p>
--	---	---	----------------------

## Nemendur Varmárskóla

Með jafnréttisáætlun Varmárskóla er leitast við að koma til móts við alla nemendur eins og hægt er til þess að auka vellíðan og þroska þeirra á meðan á námi stendur.

- Aðstaða nemenda til náms og annarrar starfsemi innan skólans skal vera jöfn óháð kynferði, kynhneigð, útliti, trúarskoðun eða uppruna.
- Jafnt aðgengi kynja skal vera að upplýsingum um réttindi og skyldur nemenda og hið sama á við um námstilboð, kennslu- og námsgögn og aðstöðu til náms sem og aðgengi þeirra að heimildaöflun.
- Einstaklingar þroskast mismunandi hratt á grunnskólaárunum og er því sveigjanleiki og fjölbreytni mikilvæg til þess að koma til móts við þarfir og getu hvers og eins.
- Leitast skal við að beita fjölbreyttum kennsluaðferðum sem gagnast báðum kynjum.
- Ef námsárangur nemenda er kynjaskiptur skal leitast við að jafna þann mun t.d. með kynjaskiptingu í viðkomandi grein eða beita nýjum kennsluaðferðum, ef þurfa þykir.
- Lögð er áhersla á að í náms- og starfsfræðslu og við ráðgjöf í skólanum skulu piltar og stúlkur óháð kyni hljóta fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf.
- Nemendur eiga rétt á markvissri jafnréttisfræðslu og að hún sé hluti af öllu skólastarfi. Þess vegna verður jafnréttisfræðslan samþætt öllu skólastarfinu og tekið tillit til hennar í öllum námsgreinum. Reynt verður að nýta það námsefni sem til er um jafnréttismál en jafnframt fylgjast vel með nýju efni sem að gagni kann að koma.
- Réttur nemenda Varmárskóla er að vinna í fordómalausum umhverfi þar sem jafnrétti og virðing ríkir. Í lögum segir að kennslu- og námsgögn skuli þannig úr garði gerð að þau mismuni ekki kynjum. Námsbækur verða reglulega skoðaðar með tilliti til staðalmynda kynjanna.
- Þá vill Varmárskóli sniðganga námsefni sem felur í sér kynþáttahyggju, samkynhneigðarfærni eða annað það efni sem kann að hafa mótandi áhrif á kynhlutverk í nútíma samfélagi.
- Það er eindreginn vilji Varmárskóla að nemendur af báðum kynjum fái kynningu á framhaldsmenntun og störfum í þjóðfélaginu ekki síst á þeim störfum, þar sem annað kynið er í meirihluta í viðkomandi grein eða fagi.
- Þá hafa nemendur rétt á og eru hvattir til að gagnrýna það sem betur mætti fara innan skólans á þessum vettvangi sem og almennt í samfélaginu.
- Enn fremur er það eindreginn vilji Varmárskóla að tryggja að námsárangur beggja kynja sé svipaður og í þeim tilvikum sem ójafnvægi er milli kynjanna verði leitað til fagaðila til að greina orsakir misskiptingar þar sem leitast verður við að finna leiðir til úrbóta.

- Nemendur Varmárskóla eiga ekki að þurfa að þola kynbundið ofbeldi, kynbundna áreitni eða kynferðislega áreitni sem birst getur í mörgum myndum svo sem orðfæri, samskiptum eða gamansemi sem er niðurlægjandi fyrir annað eða bæði kynin. Nemendur eiga hvorki að þurfa að þola slíka hegðun af hendi samnemenda sinna né af starfsmönnum skólans.
- Lagðar verða fyrir kannanir meðal nemenda og foreldra þar sem leitast verður við að leggja mat á stöðu jafnréttismála í skólanum.
- Stjórnendur Varmárskóla hafa í samvinnu við starfsmenn skólans umsjón með og bera ábyrgð á að jafnréttisáætlun skólans sé kynnt ítarlega fyrir nemendum.

## Framkvæmdaáætlun - Nemendur

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Að vinna samkvæmt markmiðum aðalnámskrár þar sem jafnrétti í skólum eru tilgreind.	Kennarar taki mið af markmiðum sem lúta að kennslu í jafnréttismálum og ber að taka mið að því við gerð kennsluáætana.	Skólastjórar Kennarar	Ágúst 2018
Að viðhafa fjölbreyttar kennsluáðferðir við jafnréttisfræðslu og að námsbækur og annað námsefni verði í reglulegri endurskoðun auk þess sem kennarar verða hvattir til að fylgjast með nýju efni sem að gagni má koma við fræðsluna.	Kennarar finni námsefni og verkefni sem eiga að fylgja jafnréttis- markmiðum aðalnámskrár. Kennurum bent á að kynna sér gagnagrunninn <a href="http://www.menntagatt.is">www.menntagatt.is</a> , <a href="http://grunnskoli.kvenrettindafelag.is">http://grunnskoli.kvenrettindafelag.is</a> og <a href="http://jafnrettistorg.is">http://jafnrettistorg.is</a>	Skólastjórar Kennarar	Ágúst 2018 og þegar við á
Að kynna fyrir nemendum af báðum kynjum framhaldsmenntun og störf í þjóðfélaginu.	Lagðar verði fyrir áhugasviðsgreiningar og nemendur fái tækifæri til að kynna sér atvinnulífið af eigin raun.	Kennarar Náms- og starfsráðgjafar	Dreifist á skólaárið með hliðsjón af starfs- og kennsluáætlunum
Að koma til móts við bæði kynin í valgreinum innan skólans.	Gera könnun á meðal nemenda varðandi óskir um valgreinar og gæta þess að koma á móts við bæði kynin í framboði á vali. Auk þess verður leitast við að brjóta upp kynbundnar staðalmyndir.	Deildarstjóri Náms- og starfsráðgjafar	Apríl og maí 2019



<p>Að koma í veg fyrir að nemendur verði fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundinni áreitni og kynferðislegri áreitni í skólastarfinu hvort sem er af hálfu annarra nemenda eða starfsfólks.</p>	<p>Að fræða nemendur um kynþroska, kynlíf og siðferði í samskiptum kynjanna samkvæmt markmiðum í aðalnámskrá. Nemendum verði kynnt hvert þeir geta leitað ef þeir telja sig verða fyrir ofbeldi eða áreitni.</p>	<p>Skólastjórnendur Skólahjúkrunarfræðingur Kennarar</p>	<p>Dreifist yfir skólaárið með fræðslu Hjúkrunarfræðings, í lífsleikni og fleiri námsgreinum</p>
<p>Að leitast við að leggja reglulegt mat meðal nemenda og foreldra á stöðu jafnréttismála í skólanum.</p>	<p>Niðurstöður Skólapúlsins, foreldraviðtala og nemendaviðtala skoðaðar með tilliti til þessa. Gæta þess að reglulega fari fram mat um stöðu jafnréttismála í könnunum á vegum skólans.</p>	<p>Skólastjórnendur Jafnréttisnefnd</p>	<p>Dreifist á skólaárið með hliðsjón af foreldraviðtölum og öðrum könnunum</p>